

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/47/2014
Identifikačné číslo spisu:	2111208670
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2111208670.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpený ADVOKÁTI s. r. o., so sídlom Vajanského nábrežie 5, 811 02 Bratislava, IČO: 36 715 638 proti povinnému T. D., nar. XX. V. XXXX, bytom A., o vymożenie pohľadávky 1 523,36 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 15Er/291/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 27. augusta 2013 sp. zn. 5CoE/317/2012, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie oprávneného o d m i e t a .
- II. Povinnému trovy dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymożenie 1 523,36 Eur s príslušenstvom; povinnosť povinného zaplatiť mu túto sumu preukazoval rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIÁČNÁ, a. s., sp. zn. BB0210063 zo dňa 20. 01. 2010. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Trnava o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd Dunajská Streda uznesením z 28. 03. 2012 č. k. 15Er/291/2011-14 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Zamietnutie žiadosti odôvodnil vyslovením záveru o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v úverovej zmluve z 23. 03. 2007.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej doložky tak, ako je tomu v predmetnej zmluve (rozhodcovská doložka sa nachádza v prechodných a záverečných ustanoveniach obchodných podmienok pre úver, podpisom zmluvy povinný súčasne vyslovil súhlas so všeobecnými podmienkami bez toho, aby ich mohol meniť, či dopĺňať, rozhodcovská doložka teda nebola dojednaná individuálne, v prípade sporu núti rozhodcovská doložka spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu), ktorú súd posúdil ako spotrebiteľskú, je v rozpore s vnútroštátnymi predpismi upravujúcimi režim spotrebiteľských zmlúv a ustanoveniami smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých

podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Dojednanie predmetnej rozhodcovskej doložky je neplatné a predstavuje neprijateľnú podmienku. Exekučný titul bol vydaný na základe neplatného ustanovenia zmluvy bol vtedy vydaný v rozpore so zákonom. Prvostupňový súd preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trnave uznesením z 27. augusta 2013 sp. zn. 5CoE/317/2012 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení skonštatoval, že zmluvná podmienka dojednaná účastníkmi v podobe rozhodcovskej doložky, podľa ktorej prípadné budúce spory prejedná výlučne určený rozhodcovský súd, čím núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a zbavuje ho možnosti riešiť prípadné spory pred štátnym súdom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania z úradnej povinnosti prihliadať, pričom musí zabezpečiť, aby spotrebiteľ takouto neprijateľnou podmienkou nebol viazaný. Keďže predmetná rozhodcovská doložka, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je neplatná a medzi zmluvnými stranami teda nebola založená právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Exekučný titul je teda v rozpore so zákonom, v dôsledku čoho boli splnené podmienky § 44 ods. 2 Exekučného poriadku pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie oprávnený, ktorý žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne, aby dovolací súd zrušil uznesenie súdu prvého a druhého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. d/, e/, f/ O. s. p., t. j., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.). Uviedol, že rozhodcovská doložka bola uzavretá platne a v súlade so zákonom. Súd nebol oprávnený ex offo skúmať platnosť, resp. neplatnosť rozhodcovskej doložky. Skutočnosť, že podmienky v spotrebiteľskej zmluve neboli individuálne dojednané sama osebe nezakladá ich neprijateľnosť v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. To, že rozhodcovské konanie iniciovala oprávnený (dodávateľ) z titulu neplnenia si povinností riadne a včas zo strany povinného (spotrebiteľa), nemôže mať za následok neplatnosť rozhodcovskej doložky. Poukázal na to, že oprávnený si predložením návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy súčasne s úverovou zmluvou len plnil povinnosť, ktorá jej vyplývala z § 93b ods. 1 zákona o bankách. Oba rozhodujúce súdy jednak nesprávne právne posúdili danú vec a jednak zaťažili svoje konanie takými inými vadami, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozhodcovský rozsudok predstavuje prekážku res iudicata a je záväzný aj pre exekučný súd. Rozsudok je nezmeniteľný a záväzný. Prvostupňový a odvolací súd tak rozhodli o neprijateľnosti zmluvného dojednania ex offo, napriek tomu, že exekučnému súdu zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva oprávnenie rozhodovať o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky z úradnej povinnosti. Exekučný súd je povinný skúmať ex offo iba súlad exekučného titulu so zákonom, tzn. formálnu a materiálnu stránku vykonateľnosti tohto titulu, nie vecnú správnosť (skutkové a právne závery) exekučného titulu. Všeobecné súdy sú povinné rozhodnúť o nekalosti rozhodcovskej doložky v rámci žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa jej spotrebiteľ nedomáhal v rámci rozhodcovského konania. Exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky vzhľadom na právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, a vzhľadom na nedostatok právomoci. Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje povinnému podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Povinný však nevyvinul žiadnu aktivitu za účelom ochrany svojich práv. Súd nemôže nahradzovať pasivitu povinného.

Povinný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie

podal včas účastník konania, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 veta prvá O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré oprávnený napadol dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmanej veci prichádzalo do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) a z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak procesne neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k niektorej z väd vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúce je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že oprávnený namietal vadu v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. Podľa § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy (okrem iného) preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľ právomoc súdov v exekučnom konaní nepopiera. Vyčíta im, že v rozpore so zákonom preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke, na čo nemali právomoc. Dovolateľ tak namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide tak o námietku, ktorú dovolateľ uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov oboch stupňov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých záveroch založili svoje rozhodnutia (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2012 sp. zn. 4Cdo/11/2012).

V prejednávanej veci je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Dovolateľ namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O. s. p., t. j., že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova.

Podľa § 103 O. s. p. súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p. platí, že ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka rozsúdenej veci svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. V zmysle tejto prekážky nemôže sa o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, rozhodnúť znova. Pojem „tá istá vec“ treba vykladať v tom zmysle, že musí ísť o tých istých účastníkov a ten istý predmet konania, t. j. ide o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu medzi.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 36 432 105, proti povinnému T. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., o vymoženie pohľadávky 1 523,36 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 15Er/291/2011, nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou (§ 237 písm. d/ O. s. p.).

Z obsahu dovolania oprávneného ďalej vyplýva, že namieta vadu podľa § 237 písm. e/ O. s. p. a túto vyvodzuje zo skutočnosti, že súdy skúmali splnenie podmienky pre vydanie rozhodcovského rozsudku, hoci povinný skúmanie splnenia týchto podmienok nežiadal. Exekučný súd ale v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V tomto prípade z určujúceho - obsahového - hľadiska (§ 41 ods. 2 O. s. p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O. s. p., ale o námietku inú, ktorú oprávnený uvádza taktiež vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Oprávnený ďalej namietal vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ktorú dovolateľ videl v tom, že súdy oboch stupňov mu odopreli vykonateľnosť právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného v súlade so zákonom.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný

postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. V nadväznosti na uvedené je treba poukázať aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3Cdo/164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3Cdo/122/2011).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky (v spotrebiteľskej veci) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6Cdo/1/2012).

V danej veci súdy konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania návrhu na začatie konania. Táto vada však zistená nebola.

Oprávnený v dovolaní ďalej uvádza, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávnenej odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu povinnému nepriznal, pretože si náhradu trov dovolacieho konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.